

tægt paa 74,837,865 Kr., altsaa et Underskud paa 2,744,590 Kr. Det tredje Aar, 1903—04, havde en samlet Udgift paa 79,266,027 Kr. og en virkelig Indtægt paa 79,096,084 Kr., altsaa et Underskud paa 169,943 Kr., et forholdsvis lille Underskud. Det fjerde Aar, 1904—05, havde en samlet Udgift paa 99,068,811 Kr., en virkelig Indtægt paa 83,128,897 Kr., altsaa et Underskud paa 15,939,914 Kr. Det femte Aar, 1905—06, havde en samlet Udgift af 84,781,573 Kr. og en virkelig Indtægt af 87,423,472 Kr. Her møde vi altsaa for første Gang et Overskud, nemlig paa 2,641,899 Kr. Det sjette Aar, 1906—07, havde en samlet Udgift af 113,833,493 Kr. og en virkelig Indtægt af 92,478,371 Kr., altsaa et Underskud af 21,354,622 Kr. Det syvende Aar, 1907—08, havde en samlet Udgift af 94,119,618 Kr. og en virkelig Indtægt af 96,320,348 Kr., altsaa et Overskud paa 2,200,730 Kr. Og det sidste Aar, 1908—09, havde en samlet Udgift af 107,996,039 Kr. og en virkelig Indtægt af 92,905,299 Kr., altsaa et Underskud af 15,090,740 Kr. Det var altsaa Resultatet, at af disse 8 Aar havde kun 2 et Overskud, som ikke var stort, og 6 havde et Underskud, der en Gang endda naaede op til over 21 Mill. Kr. Det samlede Resultat var, som jeg allerede har nævnt, et Underskud paa 60 $\frac{2}{3}$ Mill. Kr.

Naar dette nu maa erkendes for at have været en fuldkommen normal Periode, er det et uhyggeligt Resultat, og Aarsagen til Resultatet kan kun være, at man i den Periode fandt det unødvendigt at sætte Tæring efter Næring, at man ikke tog det saa nøje med et Underskud. Uagtet man begyndte Perioden med et Aar, der gav over 10 Mill. Kr. i Underskud, fortsatte man roligt med at lade Udgifterne stige over Indtægterne, saaledes at man sluttede Perioden med et Underskud det Aar paa 15 Mill. Kr. Man maatte jo dække det, og det gjorde man, og derfor er det maaske gaaet de fleste Medlemmer saaledes, som det er gaaet mig, at de have set paa Finansloven uden at gaa dybt ind i den. Og Balance har der jo været i de Aar, men Balancen er fremkommen ved Laan eller ved Forbrug af Formue; der er ikke nogen virkelig Balance.

Det Resultat, jeg nævnede, er dækket paa følgende Maade. Man inddrog i Statskassen særlige Fonds, der tidligere stod udenfor den, og spiste dem op, i alt til et Beløb af 23 $\frac{1}{2}$ Million. Man forbrugte Statskassens Aktiver, solgte ligefrem Obligationer til et Beløb af 10 $\frac{1}{2}$ Million, og

endelig gjorde man Statslaan til et Beløb af 50 $\frac{3}{4}$ Million. Paa den Maade fik man de 60 $\frac{2}{3}$ Million dækket og endda Kassebeholdningen noget forøget. Vi tilvebragte paa den Maade i de 8 Aar over 84 Millioner, som ikke vare Indtægt, men Forbrug af Formue eller Laan. Det er det, der er Indledningen til og Forklaringen paa den nuværende Stilling. Dersom vi havde brugt de 8 Aar anderledes, havde ogsaa vor nuværende Situation været anderledes. Hvis vi havde handlet i disse 8 gennemgaaende Normalaar saaledes, at vi intet Underskud havde haft, havde det ikke været saa vanskeligt at dække det Underskud paa 51 Millioner, der løb paa det sidste Aar, vi have Regnskab for. Saa havde vi endog kunnet samle Overskud til Reserve mod kommende daarlige Tider, og saa havde vi vel overhovedet slet ikke for Statskassens Vedkommende siddet i det, vi alle kalde: Misère eller bruge andre stærke Ord om.

Man har i disse 8 Aar administreret finansielt uden at tænke paa, at der nogen Sinde kunde komme Nedgangstider, uden at tage Hensyn til det gamle Ord, at man skal holde igen i de gode Dage for at have noget til de onde Dage. Og man har ikke været klar derpaa. Den nuværende højtærede Finansminister fremkom f. Eks. den 17. Marts i Aar, tror jeg det var, i sin Omtale af disse Aar med en ejendommelig Ytring. Han nævnede først alt det, man havde faaet for disse Penge i de 8 Aar, det var mange gode Ting, jeg skal om lidt komme til det. Men efter at have nævnt dette sagde den højtærede Minister, aabenbart stolt over Resultatet, at det var enestaaende, at man i noget Land havde gennemført saa mange udmærkede Ting uden at forøge Skatterne nævneværdigt. Det kan godt være, at det er enestaaende, men jeg tror alligevel, at denne Bemærkning røber en ejendommelig Blindhed for det, der var det egentlig karakteristiske for den Periode. Det, som jeg tror, at der er Grund til at kalde enestaaende, er, at et Land har gennemført saa mange udmærkede Ting paa Gæld og Laan, saaledes at man ganske har ruineret Statens Status. Jeg vil ikke give disse Ord nogen bestemt Partiadresse, vi have vel alle — jeg har ganske vist været saa heldig ikke at være Medlem i disse Aar — mere eller mindre været medskyldige i dette Resultat. Der er ingen her, der har rejst sig og protesteret og advaret tilstrækkelig alvorligt i Tide mod det, som vi nu for Øjeblikket